

Co dělat a co nedělat po odběru.

MUDr. Mária Porubská, Mgr. Veronika Ptáčková

Jako nežádoucí reakce po odběru se může objevit:

- **Krevní výron - modřina**
- **Nevolnost, mdloby až kolaps**
- **U přístrojových odběrů - mravenčení rtů, trnutí jazyka**

Není jehla jako jehla...

- Vlastní odběr krve na transfuzním oddělení se provádí silnější jehlou, než která se používá na odběr krve při standardním lékařském vyšetření, např. při odběru vzorku krve před vlastním odběrem.

Dejme žíle čas na regeneraci

- Po odběru je důležité řádně tlačít přesně na místo vpichu, alespoň 10 minut. Ruka přitom má být natažena v lokti (viz obr.).
- Při větším krvácení je vhodné ruku zvednout nad hlavu.
- Překrytí vpichu odstraňte minimálně po 3-4 hodinách.

Správné stlačení místa vpichu

Nesprávné stlačení místa vpichu

Jak snížíme riziko modřiny?

- V ruce, ze které byl proveden odběr, není vhodné nosit těžké věci (taška, kufřík, knihy...).

- K odběru není vhodné mít příliš úzké rukávy, které by zaškrcovaly místo nad vpichem.
- Léky, které ovlivňují srážení krve, např. léky které obsahují kys. acetylsalicylovou (Acylypyrin a jiné protizánětlivé léky), léky na rozšiřování cév apod., je nutné na období před a po odběru vynechat, ale vždy po konzultaci s lékařem.

- V případě vytvoření modřiny, bude toto místo náležitě ošetřeno na odběrovém sálku. Pokud se modřina objeví až po opuštění transfuzního oddělení, kontaktujte nás prosím ihned na telefonní čísla 267163062 a 267163070, event. přijedte na transfuzní oddělení a kromě ošetření v případě potřeby zařídíme další kroky v areálu FNKV.

Odběr krve

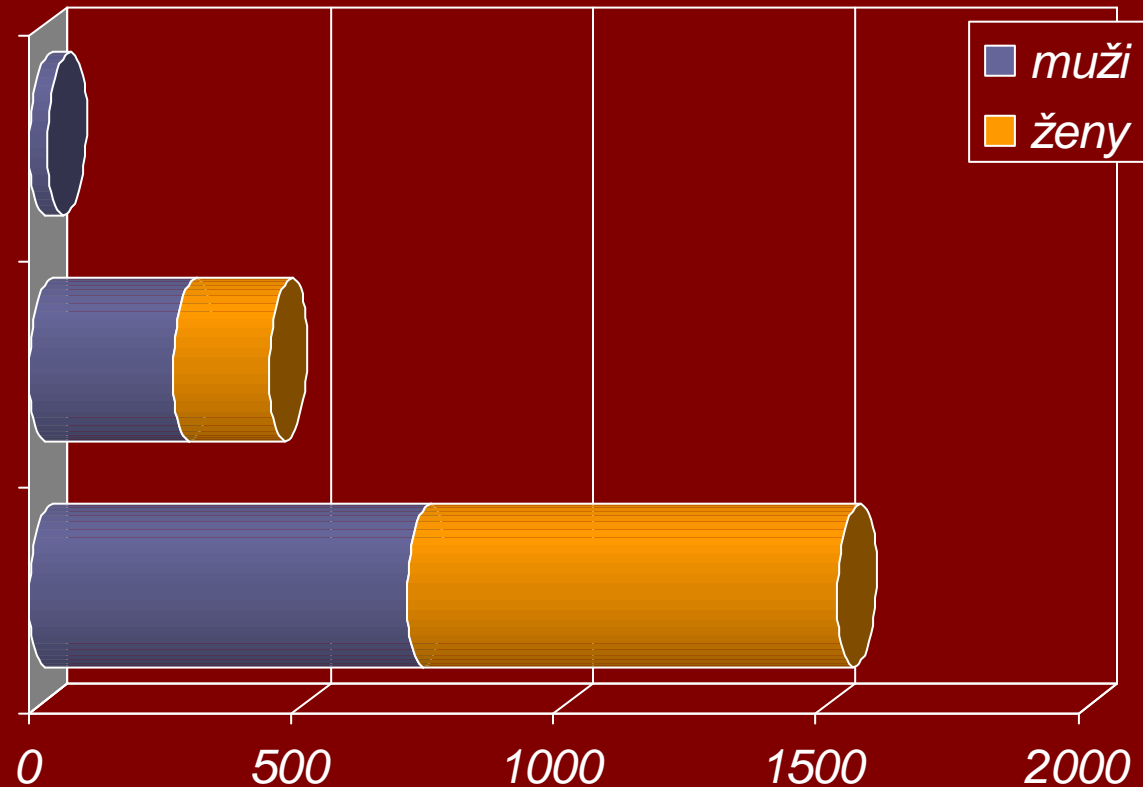
- Zdraví dospělí snášejí odběr 450 ml krve bez klinických příznaků, přičemž odběrem způsobený pokles krevního tlaku se normalizuje během 30 minut kompenzačním mechanismem cév.
- Ztráta objemu se vyrovná po 24 hodinách.
- Statisticky u 4% dárců ve světě, u nás jen u 1,3% (viz graf) dochází k mdlobám se snížením krevního tlaku a pokud si dárce neseďne nebo nelehne, může dojít i ke krátkodobému kolapsu.

Reakce dárců po odběru

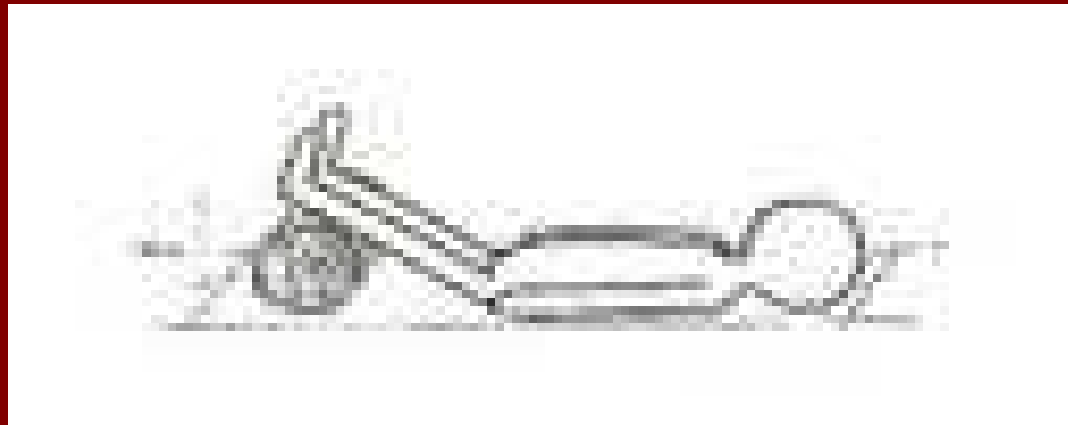
Jiné (0,02%)

Kolaps (0,33%)
prům. věk 25 let

Nevolnost (0,96%)
prům. věk 27 let

- Mdlobám obvykle předchází bledost kůže, studený pot, pocit na zvracení nebo pocit horka.
- Když se takové příznaky projeví, obvykle postačující je symptomatické opatření jako zvýšení polohy dolních končetin, uvolnění šatstva a přívod čerstvého vzduchu

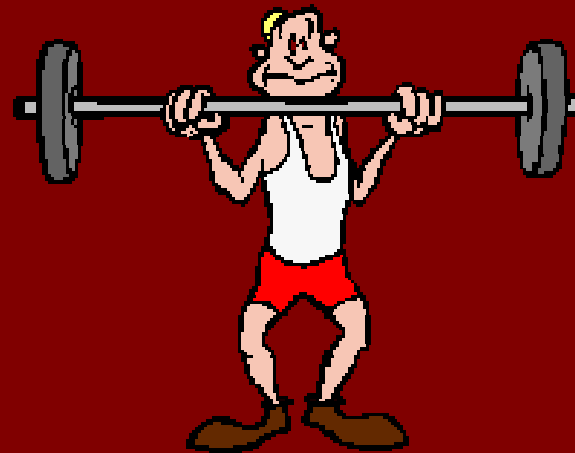
Jak předejít mdlobám nebo kolapsu

- Doplňte se tekutinami již den před odběrem a ráno v den odběru. Může to být káva, ale bez mléka, voda, čaj, džus. Po odběru upřednostňujte na doplnění odebrané tekutiny a minerálů v našem občerstvení kofeinové nápoje, minerálky a džusy.

- Spěch a rychlé pohyby napomáhají mdlobám, proto neopouštějte rychle odběrové lůžko.
- Po odběru byste měli chvíli posedět nebo poležet v poodběrové místnosti.

- V den odběru (a den poté) nenavštěvujte posilovny ani nevykonávejte žádnou tělesně namáhavou práci.
- Bezprostředně po odběru se nedoporučuje řídit motorové vozidlo.
- Podle možnosti nikde dlouho nestůjte a při pocitu náhlého opocení si ihned sedněte nebo lehněte, třeba i na zem.

Přístrojové odběry

- U přístrojových odběrů, kde je krev mimotělně míšena s protisrážlivým roztokem, může dojít vlivem kolísání hladiny vápníku v těle k drobným svalovým záškubům, obvykle trnutí jazyka, mravenčení rtů.
- Důležité je, aby dárce hlásil již první příznaky. Tyto příznaky vymizí po podání rozpuštěné šumivé tablety vápníku.

